

Héraðsvötn ehf
b.t. Steinars Friðgeirssonar, Rarik
Rauðarárstíg 10
105 Reykjavík

1999030084
5200; 5706; 9310

Reykjavík, 19. október 2000
/--

Efni: Villinganesvirkjun í Skagafirði. Ákvörðun um tillögu að matsáætlun

Í samræmi við 8. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum er hér kynnt niðurstaða Skipulagsstofnunar um tillögu Héraðsvatna ehf. að matsáætlun Villinganesvirkjunar í Skagafirði.

Skipulagsstofnun barst með bréfi dags. 21. september 2000 tillaga fyrirtækisins að matsáætlun um Villinganesvirkjun í Skagafirði:

Héraðsvötn ehf. og Verkfræðistofa Sigurðar Thoroddsen hf.:
Villinganesvirkjun, 33 MW virkjun í Skagafirði. Mat á umhverfisáhrifum. Tillaga að matsáætlun. September 2000.

Skipulagsstofnun leitaði umsagnar eftirtaldra aðila um tillögu framkvæmdaraðila í samræmi við 8. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum: Akrahrepps, Sveitarfélagsins Skagafjarðar, Ferðamálaráðs, Heilbrigðiseftirlits Norðurlands eystra, iðnaðar- og viðskiptaráðuneytisins, Landgræðslu ríkisins, Náttúruverndar ríkisins, Orkustofnunar, Vegagerðarinnar, veiðimálastjóra og Þjóðminjasafns Íslands. Skipulagsstofnun kynnti tillöguna einnig með fréttatilkynningu og á heimasíðu stofnunarinnar.

Skipulagsstofnun bárust umsagnir og athugasemdir frá eftirtöldum aðilum: Akrahreppi og Sveitarfélaginu Skagafirði með bréfi dags. 5. október 2000, Ferðamálaráði með bréfi dags. 12. október 2000, Heilbrigðiseftirliti Norðurlands eystra með bréfi dags. 13. október 2000, iðnaðar- og viðskiptaráðuneytinu með bréfi dags. 13. október 2000, Landgræðslu ríkisins með bréfi dags. 4. október 2000, Náttúruvernd ríkisins með bréfi dags. 10. október 2000, Orkustofnun með bréfi dags. 5. október 2000, Vegagerðinni með bréfi dags. 6. október 2000, veiðimálastjóra með bréfi dags. 6. október

2000, Þjóðminjasafni Íslands með bréfi dags. 18. október 2000 og Veiðifélagi Skagafjarðar með bréfi dags. 4. október 2000. Skipulagsstofnun bárust einnig frekari upplýsingar frá framkvæmdaraðila í kjölfar umsagna og athugasemdar með bréfum dags. 12., 16. og 17. október 2000.

Í samræmi við 8. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum hefur Skipulagsstofnun farið yfir framlagða tillögu framkvæmdaraðila að matsáætlun ásamt þeim umsögnum og athugasemdum sem borist hafa stofnuninni. Skipulagsstofnun fellst á tillögu framkvæmdaraðila að matsáætlun með eftirfarandi athugasemdum.

Framkvæmd og framkvæmdasvæði

Skipulagsstofnun telur sbr. 13. gr. reglugerðar nr. 671/2000 um mat á umhverfisáhrifum að í lýsingum á fyrirhugaðri framkvæmd, framkvæmdasvæði, og starfsemi sem framkvæmdinni fylgir þurfi í matsáætlun og matsskýrslu að greina frá eftirfarandi í máli, uppdráttum og ef við á skýringarmyndum:

- Staðsetningu, stærð, efnismagni og frágangi efnistökusvæða og haugsvæða
- göngum og skurðum, legu, lengd, efnismagni og vatnsmagni sem flutt er
- öllum vegum, legu, lengd og efnismagni, frágangi og tengingu við vegakerfi ásamt möguleika á að gera vegtengingu um stíflukrónu og yfir væntanlegan flóðfarveg
- annarri mannvirkjagerð, varanlegri og tímabundinni, s.s. stöðvarhússvæði og vinnubúðum, staðsetningu, umfangi og frágangi
- háspennulínnum sem fyrirhugaðar eru vegna virkjunarinnar og hvernig tenging við aðliggjandi flutningskerfi raforku er áætluð
- flutningsleiðum um þjóðvegakerfið á framkvæmda- og rekstrartíma.

Tengdar framkvæmdir

Skipulagsstofnun tekur undir ábendingar Orkustofnunar og iðnaðar- og viðskiptaráðuneytisins um tengsl Villinganesvirkjunar við aðrar virkjanir á svæðinu. Í matsáætlun og matsskýrslu þarf, sbr. lið 3.a. í 13. gr. reglugerðar nr. 671/2000 um mat á umhverfisáhrifum, að greina frá fyrirhuguðum virkjunum á sama svæði þ.e. áhrifum fyrirhugaðrar Skatastaðavirkjunar m.a. á rennsli og öryggi Villinganesvirkjunar. Einnig verði greint frá því í matsskýrslu hver staða Villinganesvirkjunar er gagnvart Rammaáætlun um nýtingu vatnsafls og jarðvarma.

Iðnaðar- og viðskiptaráðuneytið og Orkustofnun telja að í matsskýrslu þurfi að fjalla um hagkvæmni Villinganesvirkjunar.

Í frekari upplýsingum framkvæmdaraðila kemur fram að fyrirhugað er að gera frekari hagkvæmnisathuganir vegna Villinganesvirkjunar og að fjallað verði um hagkvæmni mismunandi kosta. Skipulagsstofnun telur að í matsskýrslu þurfi að greina frá niðurstöðum ofangreindrar hagkvæmnisathugunar.

Náttúrufar

Skipulagsstofnun tekur undir ábendingar Landgræðslu ríkisins og Náttúruverndar ríkisins um að gera þurfi grein fyrir því í matsskýrslu hversu miklu landi verður raskað vegna framkvæmda við Villinganesvirkjun og hvernig það land er gróið. Þá þarf að fjalla um áhrif virkjunarlónsins á strandrof.

Veiðimálastjóri og Veiðifélag Skagafjarðar benda á að gera þurfi grein fyrir áhrifum fyrirhugaðrar Villinganesvirkjunar á fiskgengd. Skipulagsstofnun telur að í matsskýrslu þurfi að greina frá leiðum til að koma fiski framhjá stíflumannvirkjum Villinganesvirkjunar.

Umfang og áherslur við mat á umhverfisáhrifum

Skipulagsstofnun tekur undir ábendingar Náttúruverndar ríkisins um að upplýsingar skorti í tillögu að matsáætlun um það hvernig fyrirhugað sé að standa að mati á umhverfisáhrifum þeirra þátta sem taldir eru upp í matsáætlun sem áhersluatriði við mat á umhverfisáhrifum, þ.m.t. rannsóknarsvæði, tímasetningu athugana, tíðni mælinga og úrvinnslu gagna sbr. lið 3.c. í 13. gr. reglugerðar 671/2000 um mat á umhverfisáhrifum. Stofnunin leggur áherslu á að ofangreindar upplýsingar komi fram í matsskýrslu. Einnig verði í matsskýrslu lögð fram tillaga að vöktunaráætlun á efnainnihaldi vatns, lífríki o.fl. sbr. lið 3.h. í 2. mgr. 18. gr. reglugerðar um mat á umhverfisáhrifum.

Skipulag og leyfi

Skipulagsstofnun bendir á að hvorki er í gildi aðal- né svæðisskipulag á virkjanasvæðinu, en skv. fyrirbyggjandi samþykktu svæðisskipulag Skagafjarðar, sem ekki hefur verið staðfest og hefur því ekki lögformlegt gildi, er gert ráð fyrir Villinganesvirkjun en lónstæði ekki afmarkað. Sveitarstjórn þarf að óska meðmæla Skipulagsstofnunar til að auglýsa tillögu að deiliskipulagi fyrir stöðvarhússvæðið skv. 3. tl. bráðabirgðaákvæða skipulags- og byggingarlaga. Meðmæli Skipulagsstofnunar þarf vegna framkvæmdaleyfisskyldra framkvæmda s.s. vegagerðar, skurða og efnistöku. Í matsáætlun og matsskýrslu þurfa að koma fram upplýsingar um hvaða leyfum fyrirhuguð framkvæmd og starfssemi sem henni fylgir kann að vera háð.

Hólmfríður Sigurðardóttir

Auður Andrésdóttir

Fylgiskjöl:

Umsagnir frá Akrahreppi og Sveitarfélaginu Skagafirði dags. 5. október 2000, Ferðamálaráði dags. 12. október 2000, Heilbrigðiseftirliti Norðurlands eystra dags. 13. október 2000, iðnaðar- og viðskiptaráðuneytinu dags. 13. október, Landgræðslu ríkisins dags. 4. október 2000, Náttúruvernd ríkisins dags. 10. október 2000, Orkustofnun dags. 5. október 2000, Vegagerðinni dags. 6. október 2000, veiðimálastjóra dags. 6. október 2000, Þjóðminjasafni Íslands dags. 18. október 2000 og athugasemd frá Veiðifélagi Skagafjarðar dags. 4. október 2000.

Afrit :

VST, Akrahreppur, Sveitarfélagið Skagafjörður, Ferðamálaráð, Heilbrigðiseftirlit Norðurlands eystra, iðnaðar- og viðskiptaráðuneytið, Landgræðsla ríkisins, Náttúruvernd ríkisins, Orkustofnun, Vegagerðin, veiðimálastjóri, Þjóðminjasafn Íslands og Veiðifélag Skagafjarðar.